

Karin 30 år

Karin lever med sin sambo och tre barn (åtta, nio och elva år). Hon är sjukskriven på halvtid och har en praktikplats på deltid. Karin riskerar att utförsäkras då hennes sjukskrivningsdagar snart är slut. Hon är utredd inom psykiatri och fick diagnosen ADHD med autistiska drag för några år sedan. Karin har stöd från vuxenpsykiatri med samtalskontakt hos kurator. Kuratorn uppmärksammade att hon hade problem med att utföra sysslor i hemmet varvid Karin ansökte om boendestöd som hon beviljades.

Boendestödet har nu uppmärksammat att det finns brister i Karins sätt att hantera sin föräldraroll vilket påverkar barnens skolgång. Boendestödjarna har anmält detta till Barn och Unga vid IFO. Karin är arg och orolig över anmälan och har svårt med kontakten med boendestödjarna. Barnens pappa jobbar i Norge under veckorna och kommer hem på torsdagarna. Det yngsta barnet har kontakt med BUP, man misstänker en ADHD störning. Barnet har fått särskilt stöd i skolan men de anser att största orsaken till barnets problem finns i hemmiljön. Barnet har också berättat för BUP att pappa skriker mycket och har slagit mamma. Karin är orolig för att utförsäkras och vilka konsekvenser detta skulle få för familjens ekonomi. Oron ökar i familjen då sambon upplever det väldigt rörigt när han kommer hem och paret bråkar ofta. Boendestödet misstänker att Karin blir utsatt för psykisk och fysisk våld. Karin är inte nöjd med boendestödet då hon tycker att de inte hjälper henne på det sätt hon vill.

Frågor

1. Behövs en samordning kring Karin?
2. Om ni anser det – vem borde kalla vilka till ett samordningsmöte?
3. Behövs samtycke från Karin och fadern?
4. Om ni anser att det behövs en SIP - vem är bäst lämpad som samordningsansvarig för planen?
5. Vad behöver tas hänsyn till med tanke på barnen i familjen
6. Vad behöver tas hänsyn till utifrån att det verkar som om att barnet bevittnat våldet?
7. Vad behöver tas hänsyn till utifrån kunskapen om vad våldsutövaren gör i familjen?

”Facit”

1. Behövs en samordning kring Karin?

Svar: Ja, det behövs en samordnad individuell planering

2. Om ni anser det – vem borde kalla vilka till ett samordningsmöte?

Svar: vem som ska initiera en SIP är den verksamhet inom socialtjänsten eller hälso- och sjukvården som anser att det behövs. I Gävleborg kan även skolan kalla till SIP-möte. Det är sedan när det ska utses en huvudansvarig som det görs en bedömning av vem den enskilde har mest kontakt med, vilka önskemål hen har etc.

Vid oro för barnen så ska det anmälas till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 § SoL.

Karin behöver samtycka till att någon verksamhet kallar till SIP.

3. Behövs samtycke från Karin och fadern?

Svar: Ja, samtycke behövs från båda vårdnadshavarna, och medgivande vilka som ska delta på mötet.

4. Om ni anser att det behövs en SIP - vem är bäst lämpad som samordningsansvarig för planen?

Svar: Socialtjänsten är bäst lämpad att ansvara för planen, genomförandet och uppföljningen, om inget annat beslutas på mötet.

5. Vad behöver tas hänsyn till med tanke på barnen i familjen

Svar: orosanmälan enligt 14 kap. 1 § SoL ska göras för alla barn i familjen.

Sekretessbrytande bestämmelse

Uppgiftsskyldighet. Sekretess hindrar inte att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning. Ett exempel på uppgiftsskyldighet är skyldigheten i 14 kap. 1 § SoL att anmäla misstanke om att barn far illa samt att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd.

Vid nödvändig vård, behandling eller annat stöd – Uppgift om ett barn eller en närstående till barnet får lämnas från en myndighet inom hälso-

och sjukvården till en annan sådan myndighet eller till en myndighet inom socialtjänsten om det behövs för att ett barn ska få nödvändig vård, behandling eller annat stöd.

[Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso och sjukvården och tandvården \(socialstyrelsen.se\)](#), s.240.

Svar: Se rutinen för Region Gävleborg: [Våld i nära relationer - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](#)

Barns behov av information, råd och stöd

Hälso- och sjukvården och hälso- och sjukvårdspersonalen ska särskilt beakta barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder/föräldrar eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med utsätter eller en närstående till barnet för våld eller andra övergrepp. I situationer där barnet eller närstående till barnet utsätts för våld kan barnet behöva få information, råd och stöd från hälso- och sjukvården. Det kan vara fråga om att erbjuda barn en möjlighet att berätta om våldet och att informera barnet om barnets rätt till stöd och hjälp.

Läs mer på sid.230-231 i [Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso och sjukvården och tandvården \(socialstyrelsen.se\)](#).

6. Vad behöver tas hänsyn till utifrån att det verkar som om att barnet bevittnat våldet?

Svar: Socialtjänsten kan polisanmäla om de får kännedom om ett barnfridsbrott även om det inte finns en polisanmälan på grundbrottet. Barnfridsbrottet utgör ett brott som omfattas av Socialstyrelsens rekommendationer om att en polisanmälan bör göras av socialnämnden vid misstanke om brott. En polisanmälan bör skyndsamt göras om det inte strider mot barnets bästa. Socialtjänst och hälso- och sjukvård får bryta sekretessen och göra polisanmälan vid misstanke om barnfridsbrott.

Barnfridsbrott är att låta ett barn bevittna vissa brott, såsom vålds- och sexualbrott i nära relation utgör ett brott. Barnfridsbrottet utgör ett sådant brott som omfattas av Socialstyrelsens rekommendation för socialnämnden att polisanmäla misstanke om brott mot barn, såvida det inte strider mot barnets bästa. 230 Det finns inget krav på att "grundbrottet" ska vara polisanmält för att nämnden ska kunna anmäla misstanke om att ett barn kan ha utsatts för barnfridsbrott. [Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso och sjukvården och tandvården \(socialstyrelsen.se\)](#), s.65–66.

[Vanliga missförstånd om barnfridsbrottet - Linköpings universitet \(liu.se\) till webben!](#)

7. Vad behöver tas hänsyn till utifrån kunskapen om vad våldsutövaren gör i familjen?

Svar: I detta fall är informationen inte tillräcklig för att kunna lämna uppgifter till polisen enligt bestämmelsen eftersom det inte är tydligt att det rör som om brott som det i brottsbalken inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år.

Läs mer på sid.259–260 i [Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso och sjukvården och tandvården \(socialstyrelsen.se\)](#).

Lämna ut uppgifter om barn och vuxna i brottsförebyggande syfte

En relativt ny bestämmelse i 10 kap. 18 c § OSL gör det möjligt för hälso- och sjukvården och socialtjänsten att under vissa förutsättningar få lämna uppgifter till Polismyndigheten i syfte att förhindra att en person begår ett allvarligt brott mot en närstående som riskerar personens liv och hälsa. Den nya bestämmelsen omfattar inte uppgifter hos den kommunala familjerådgivningen (Prop. 2020/21:163, s. 41.)

En fråga man kan ta hänsyn till är om man ska polisanmäla pappan dels utifrån brottet mot barnen eller mot mamman. Det skulle ju också kunna vara så att man vill kontakta polisen för att barnen och mamman är i behov av personskydd

Avseende 10 kap. 23 § OSL och 10 kap 18 c § OSL kan det vara bra att ha i åtanke **vad syftet med att lämna uppgiften är**. Om det rör sig om en polisanmälan så är inte 10 kap 18 c § tillämplig eftersom den ska användas för att förebygga brott. Det är i regel 10 kap. 21 eller 23 §§ OSL som används vid polisanmälan.

Om det är så att socialtjänsten eller hälso- och sjukvården vill kontakta polisen i syfte att skydda Karin mot framtida brott så kan 10 kap 18 c § OSL användas. En omständighet som ger anledning till oro för framtida brott kan vara tidigare brott. Samma uppgift om tidigare brott kan således omfattas av olika sekretessbrytande bestämmelser, men det är syftet som avgör vilken bestämmelse som ska tillämpas i det aktuella fallet.

- Kom ihåg att det till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende [Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso och sjukvården och tandvården \(socialstyrelsen.se\)](#), s.184.